

Восьмая Международная олимпиада по лингвистике

Стокгольм (Швеция), 19–24 июля 2010 г.

Задача командного соревнования

Перед вами некоторые слова и их толкования из толкового словаря монгольского языка (*Mongol qelnij товч тайлбар тол'*, Ulaanbaatar, 1966) в латинской транслитерации:

1. **asaq**: носоq, gal genel garaq
2. **bal**: zögijn cecgijn šüüseer bolovsruulaq čiqer amttaj ötgön züjl
3. **bor**: qar cagaan qojor qol'col'dson öngö
4. **büleen**: zöög, qaluun biš, qüjten biš
5. **cagaan**: jumny cas met öngö
6. **cas**: žiqüün cagt agaart usan talstuud bij bolž cav cajm ungaril širqgüüdeer buuq agaaryn tundas
7. **čiqer**: tusgaj manžingas jalgaruulan avdag cagaan öngötej bögөөд amlag težeelijн talst bodis
8. **davs**:
 - (1) gašunduu qurc amttaj talst bodis, qoolond amt oruulaqад qereglene
 - (2) ustörөгч atom n' tömөрlөгijn atomaar soligdson qimijn bodis
9. **gal**: šataž bajгаа bodisoos garsan qaluun
10. **ideq**: am'tny jumyг qool болгон qeregleq
11. **kal'ci**: qimijn үндсен маqbод, qөngөн cagaan tömөрlөг
12. **kilogramm**: qünd qөngөнij gemžүүр, neg mјangan grammtaj tencүү
13. **kofë**:
 - (1) kofëjn mod gedeg qaluun орны modny böөрөнqij үр
 - (2) ene үreer čanasan und
14. **manan**: usny uur дүүрсен tungalag bus агаар
15. **mös**: qөldsön us
16. **nocoq**: asaq, šataq
17. **nojton**: quurajн esreg utга, ustaj
18. **nүүrs**: mod šataqад bij болоq šataq qatuu züjl
19. **өtgön**: šingenij esreg utга
20. **šaraq**: ideenij züjlijг гald тülž болгоq
21. **šataq**: gal nocoq
22. **šingen**: ötgön gedgijn esreg utга

23. **süü:** am'tny qöqnöös garaq cagaan šaranguj öngötej šingen züjl
24. **talst:** tals büqij qatuu bodis
25. **tülš:** gald tüleqed zoriulž beltgesen tülee, argal, nüürs zereg jum
26. **und:** uuq jum, undaan
27. **us:** ustörögč qüčiltörögč qojoryn qimijn ceвер nijlel болоq öngögüj, tungalag, šingen züjl
28. **ustaj:** us büqij
29. **utaa:** jum šataqad garaq nüürsnij narijn širqeg büqij qööröq züjl
30. **uur:** šingen züjljin qalaqad garaq nojton qij
31. **uuq:** šingen jumyg balgaž zalgiq
32. **qaluun:** bodisyn qödölgöönij tusgaj negen qelber bögöod bodisyn öčüüqen quv' molèkul, atomyn qödlöqöd bij болоq ilč
33. **qar:** cagaany esreg, qöö, nüürsnij öngö
34. **qatuu:** zöölön gedgijn esreg utga
35. **qij:** gazryn agaар mandlyg bij bolgogč agaар bije, agaар bodis
36. **qojor:** neg deer negijg nemsen too
37. **qöldmöl:**
 - (1) qöldsön jum
 - (2) qöldöösön amtlag idee
38. **qöngön:** qünd gedgijn esreg utga
39. **qöö:** jumand togtson utaa
40. **qool:** ideq težeelijн züjl
41. **qüjten:** qaluun gedegtej esergüüceldsen utga, jumny serüün žiqüünij n'
42. **qünd:** čanar qöngöngüj, žintej
43. **quuraj:** nojton gedgijn esreg utga
44. **žin:**
 - (1) qünd qöngönij qemžee; neg žin n' 16 lan bögöod 600 grammtaj tencene
 - (2) qünd qöngönij bagcaa

* * *

(a) Переведите на русский язык:

čiqertej kofè, mjangan žin, neg kilogramm, ötgön manan, qaluun us, qojor utga, quuraj süü, qüjten us, süü uuq, süün qöldmöl, süütej kofè, undny us.

(b) Переведите как можно больше монгольских слов из текста задачи.

—Борис Иомдин

Русский текст: Борис Иомдин.

Желаем успеха!